

Յարկան դրոշմ 130 զոշ
Վեցամեայ " 75
Եռամեայ " 40
Մեկ ծանուցումը տուր 3 զոշուշ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
եւ 16 ին կը սկսին :

Դուրս երթալիս լրագրներուն ճամբու
ծախքը ստանդին վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ իցէ գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղարկուի : Եւ ստանդ ճամբուն ծախս
քը երկողին վրայ է :

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՓԵՏՐՎԱՐ

Իրապայի մէջ ճաղած քաղաքական
գծուարուն թիւնները գեա. անտուգու-
թեան մասնաւոր զոյգը պատած են, բայց
կերեւի որ անոնց ինչ եւ իցէ կերպով
լուծուի մը տարու ժամանակն ալ մասն է :

Այլ իր ջնն լուրերուն նայելով Խառ-
լական խնդրոյն վրայօք ըլլալը որոշումն
արդէն Գաղղեայ, Մեղղեայ ու Սարաե-
նիայի տէրութեանց մէջ լինեցածի պէս է,
եւ միայն քանի մը կերպորդական կէտե-
րու վրայօք բանակցութիւնները կը շա-
րունակին : Այս բանակցութիւններուն
քաղաքները գեա. դուրս ելած չէ. Մեղղե-
այ կառավարութիւնն անդամ արժան
չգտաւ խորհրդարանին խնայանել, որ-
պէս զի կարենայ աղատութեամբ դարձ
տեսնել, եւ դժուարութեանց լուծ վերուն
տրդելը մը չծագի :

Բանակցութեանց նիստի կողմ խն-
դիրներուն ամենէն պլնատ օրը Սափայի
եւ Միտայի երկիրներուն խնդիրն է, որոց
համար խօսք կայ թէ Սարաեւիայի տէ-
րութիւնը Գաղղեայ պիտի առայ : Այս
խնդիրը բոլոր մեծ տէրութեանց ու-
շարութիւնը դրամած է, եւ կերեւի որ
ամենքն ալ դիմ են այս բանին : Միայն
Մեղղեայ կառավարութիւնը քիչ մը զե-
ջում կերեւցնէ՝ սա պայմանը յատու
գնելով, որ յիշեալ երկիրներուն ժող-
վոցոց կամքը հարցնելի եւ թէ որ ժո-
ղովրդեան մեծադոյն մասն ու զի Գաղ-
ղեայ հետ միանալ, այն ժամանակը մեծ
տէրութեանց հաւանութիւնը խնդրով :
Մեղղեայ խորհրդարանին մէջ կողմ յայ-
տարարութիւններն կերեւի, որ Գաղ-
ղեայ կառավարութիւնն ընդունել է այս
պայմանը եւ ըստ այնմ՝ վարձու խօսք
տուել է Մեղղեայ կառավարութեան :

Միւս կողմանէ կը պիտի թէ Սարաե-
նիայի կառավարութիւնն ալ յիշեալ եր-
կու դուռաներէն հրաժարելու համար՝
կը խնդրէ Գաղղեայ կառավարութեան
որ պայական տէրութեան նպատակաւ
գաւառները Սարաեւիայի հետ միանալը
ուզող զբաւթեանց կերպիւններուն ժամ
համարվելու տղա հափութիւն տայ իրեն :

Այս կարգադրութիւններուն պլնա-
տար արդեւը՝ Հոռմէն աւելի Աստրիայ
կառավարութիւնն ըլլալը յայտնի կը տես-
նելի : Այլ իր ջնն լուրերուն նայելով, Աստ-
րիա հաճութիւն տուել է Սարաեւիայի եւ
Սարաեւիայի զբաւթեանց կերպիւնները Սար-
աեւիայի հետ խառնելու. բայց թո՛ւ-
քանայի կերպին համար կը պահանջէ որ
նախորդ մեծ դուրսին ժամանակ որդոյն
գործը վիճ. Հոռմէն կը խնայաւոր-

Եալ դուռաներն ալ Գաղղեայ տէրու-
թեան չլաճարին : Այս վերջին ա-
ռաջարկութեան անհարաւ թիւնը յայտ-
նի կը տեսնելի Գաղղեայ արտաքին գոր-
ծոց պաշտօնեայ Ս. Թաւիշէնի պաշ-
տօնակոն նամակէն, որ Գաղղեայ անցեալ-
ները համար շրջաբերական կանգակին
պատասխանելու մտօք դրած է բոլոր Աւ-
րուպական տէրութեանց քով դաճելով
գաղղեական դեսպաններուն :

Այս պաշտօնակոն դրուածին մէջ
Ս. Թաւիշէն պատմական անձխտելի
վրայութիւններով եւ կարգի ու զօրու-
ւոր փաստերով կը հաստատէ թէ պա-
պական տէրութեան երկիրներուն քիչ կամ
շատ ընդարձակութիւնը աշխարհական
խնդիր մըն է, հոգեւորին հետ բնաւ յա-
րաբերութիւն չունի. եւ խօսքը կը վեր-
ջացնէ յայտարարութիւն ընելով, թէ
Խոռմէնիայի երկիրները վերստին պապա-
կան կառավարութեան դարձանելու ժա-
մանակն անցած է :

Սարաեւիայի փետր. 13/25 թր-
ւով եկած հեռագրական լուր մը կը ծա-
նուցանէ թէ Մեղղեայ ու Գաղղեայ տէ-
րութեանց մէջ հաստատուած առեւտր-
րական նոր պաշտօնութիւնը՝ Մեղղեայ
խորհրդարանին մէջ քննարկելով, կերպ
ու ջննքով վիճարանութիւններէ ետեւ 116
քուէ անտուգութեամբ ընդունվել է,
որով յիշեալ գաղղեայ կառավարութիւնը
ուճ ստանալով զօրծողելի կը լրայ :

Մեղղեայ կառավարութիւնն այս պաշ-
տարութեան գործարարութեամբ տե-
րութեան մարտի երկուսուններէն Թ միլիոն
լիւրայի աւելի պահելը խորհրդարանին
խնայանելով, առաջարկեց որ այս պա-
կառը ընդունելու համար եկամտից վրայ
տուրք մը դրվի, հետեւեալ կերպով .
150 լիւրայի աւելի եկամտաներուն վը-
րայ՝ տարին հարիս ին մից, եւ 150 լի-
ւրայի պակաս եկամտաներուն վրայ տա-
րին հարիս ին չորս : Ասանկով, տարին
8 միլիոն լիւրայի աւելի կրնայ գործաւ,
որով վերջիշեալ պակասը դրեթէ կը
զօցվի :

Գաղղեական Մեղղեայ լրագիրը կը
ծանուցանէ, թէ Ա. Սարաեւիայի կայսեր
հրովարտակալը Գաղղեայ ծերակուտի
ժողովին անդամ Սոսիւ Տըրափաթի
Մարքիզ վերստին՝ Ա. Պոլոյ պետան
անուանեցաւ :

* Սեր արդոյնը թերջոյններէն շատերը կը
նան յիշել, որ Ս. Տըրափաթի Մարքիզ ար-
գէն նոյն պաշտօնը վարած է 1851 եւ մինչեւ
1853 :

ՆԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՇՏՈՒՆԱԿԱՆ ԵՎՆՈՒՅՈՒՄ

Թաւիշէնի Բաղղեայ համար յայտարարու-
եալ արտաքին գործերու բնակիչներն առաջին
արդոյն կը լինէ որովհետեւ անորոգելու
բաշտօնը եւ հաստատուելու վրայ
կայեբան խառնութեան պաշտօնարարներուն
պիտի երեւանիք (Բաղղեայ) :

ՅՕԳ. 1⁰ Անդորրագրիւններուն բաշ-
խուժը եւ տուրքին հաւաքուժը ամեն
մէկ թաղի մէջ յատուկ պաշտօնատա-
րի մը ձեռօք պիտի ըլլայ, որ արշեւ
օրը՝ արձանագրութեանց տուժարները
ցուցակները եւ անդորրագրիւնները հետն
առած իրեն համար նշանակուած թաղը
պիտի երթայ երկու գրագիրով : Ան
գաղղեան ու հրապարակներուն կեդ-
րան կողմ յարմար տեղեր նստելով, շը-
ջակայ խանութներուն, վաճառանոցնե-
րուն եւ այլն տեղերը կամ անոնց գոր-
ծակները քովը պիտի կանգնէ, եւ ա-
մեն մէկ տուժարի մէջ նշանակուած փո-
ղոցներուն մէջն անշարժ ստացուածոց
վերաբերեալ անդորրագրիւններ մի առ մի
պիտի բաժնէ :

ՅՕԳ. 2⁰ Անդորրագրիւնները երկու
տեսակ են : Ենթադր ար մէկ էջ մը ունին,
եւ վրան խանութին կամ վաճառատու-
նին եւ այլն տիրոջը բաժնին ինկածը եւ
վաճառականութեան ու արուեստից հա-
մար վճարելը բաժնի մէկտեղ նշանակ-
ված են, այն խանութի կամ վաճառա-
նոցի տէրերուն պիտի տրվին որոնք ի-
րենց ստացուածքին մէջ կը ընտանին : Իսկ
անոնք որ երկու էջ վրայ գրված են, եւ
որոց մէկ էջին վրայ տիրոջը բաժնին ին-
կած տուրքը գրված է եւ միւս էջին վրայ
պաշտօնականութեան ու արուեստից
բաժնի գրված է, արվելու ժամանակը
կէտն պիտի կարգին, ու երկու էջերուն
մէկը խանութին մէջ նստող վարձակա-
լին (քրիստի) պիտի արվի, միւսն ալ
նոյնպէս յիշեալ վարձակալին պիտի տը-
վի, որ նոյն օրը խանութին տիրոջը ձեռ-
քը պիտի հասցնէ : Թէ որ վարձակա-
լը յանձն չառնու նոյն անդորրագրիւն
տիրոջը ձեռքը հասցունել պատճառ ցու-
ցնելով թէ անոր բնակարանը չբիտէ,
կամ խրկելու մարդ չունի, պէտք է յիշ-
եալ խանութին տիրոջը բնակած թաղը
խանաւոր ջանալ հոն կարելի կը ձեռն
չափի եւ անոր անդորրագրիւն կտեսնու-
նակելով՝ զանկիս զատ պահարանի մը
մէջ դնել ու պահել : Այս կերպով մէկ-
զի գրված բոլոր անդորրագրիւններ ամեն
կրկուն դու մարիով՝ պահարանի մը մէջ

պիտի գրվին, կը ընդվին ու տուրքին յանձն
նաճողովն պիտի խրկվին պաշտօնատա-
րին կողմանէ գրված ծանուցագրով մը, ու
րուն մէջ յիշեալ անդորրագրիւններուն ա-
մեն մէկուն յանձնագրովն խրկվելուն
պատճառը պիտի նշանակվի, եւ յանձն
նաճողովն ալ այն անդորրագրիւնները յա-
տուկ Ս. Պոլոյ մը տէրերուն պիտի
խրկէ :

ՅՕԳ. 3⁰ Ամեն մէկ անդորրագրիւ-
նի ընդ տրվելու ժամանակ՝ օրը թուականը
ամսաթիւնը վրան պիտի նշանակվի, եւ բա-
նիւ բերանոց պիտի բաժնի անդորրագրիւնները
արված ունանց, թէ նոյն թուականէն
հաշուելով՝ տասներորդ օրը՝ տասնակին
մէջ նշանակված տուրքին ստակը պատ-
րաստ պիտի ըլլայ խանութին կամ վա-
ճառանոցին մէջ. եւ անոնք որ ասանե-
րորդ օրը պատճառաւ մը չկրնան խա-
նութիւն կամ վաճառանոցին բանալ,
իրենց վճարելը բաժնի անդորրագրիւն
հետ իրենց գրագրիւններուն կամ թաղին
Վեհեպայի պիտի յանձնեն : Խանութ-
ներուն անդորրագրիւնները արված ժամա-
նակը, տեղը մէջը նստած խանութներու-
նը՝ որ միշտուան են, ցուցակին վրայ պիտի
նշանակվին խանութներուն տուրքին դա-
ւադանին մէջ՝ Ս. տառով. իսկ երկէջ-
եան անդորրագրիւնները վարձակալին տը-
րվածը՝ Ս. տառով պիտի նշանակվին վա-
ճառականութեան եւ արուեստից տուր-
քին գաւազանին մէջ, եւ տիրոջը տրվա-
ծին ալ սեփականութեանց տուրքին դա-
ւազանին մէջ պիտի նշանակվի նոյնպէս
Ս. տառով : Թէ որ խանութին տիրոջը
արվելը անդորրագրիւն վարձակալին յանձ-
նելի, այն ալ պիտի նշանակվի ցուցակին
մէջ՝ գիտողութեանց գաւազանին վրայ :

ՅՕԳ. 4⁰ Թէ որ բոլորովն զոց
կամ պարսպ խանութի մը եւ այլն տէրե-
րը ներկայ չըստնվին, եւ հետեւաբար ի-
րենց տոժախներն իրենց չկրնայ արվել,
հոն գտնելով նոյն տեսակի խանութին պիտի
տանքով անոնց բնակած կամ զանգրված
տեղոցն վրայօք ինչպէս որ ըսված է 2⁰
յօդուածին մէջ, եւ անընթաց տեղե-
կութիւնը տուրքին յանձնագրովն պի-
տի խրկվի, եւ այս պարագան ցուցակին
վրայ պիտի նշանակվի : Թէ որ խանութ
մը եւ այլն՝ ստացուածոց արձանագրու-
թեան ժամանակը պարսպ ու զոց էր,
եւ տուրքին հաւաքված ժամանակը բաց-
ված ըլլայ, մէջը նստող իր բաժնի պի-
տի վճարէ իրեն վաճառական կամ ար-
ուեստագ, եւ այս ալ ցուցակին վրայ
պիտի նշանակվի իր տեղը :

ՅՕԳ. 5⁰ Թէ որ անդորրագրիւն-
ը բաժնի ընդ օրը զոց խանութներ,
վաճառանոցներ եւ այլն՝ զանգրվին, անոնց

անշարժութիւնները կամ արմատները դը-
րայիներուն, կամ թաղին Քեհհային
կամ Կամակին, կամ Սուխթարին պիտի
ձգվի, որ հետեւեալ օրը տեղի ունենայ:

ՅՕԳ. 6⁰ Որովհետեւ մէկ աւուր
մէջ բաժնրված բոլոր ամասններուն զու-
մարը տասներորդ օրն ամբողջ պիտի վե-
ճարվի, եւ որովհետեւ մէկ աւուր մէջ
շատ ամասն բաժնի կարելի ըլլայ այ
նէ՛ ստանկերն առնելով օրը շատ ժա-
մանակ պէտք կը ըլլայ թղթագրամներն
համարելու, սուտ թղթագրամները (թէ
որ դանդաղ) մէջն հասնելու, եւ ամեն
մէկ թղթագրամները կարելի գործիքով
սնչեացնելու. ուստի պէտք չէ խիստ
շատ ամասն բաժնի մէկ աւուր
մէջ, վասն զի հետեւանք սակայն որ,
տասներորդ օրը չկրնար հաւաքել թա-
ղթագրամները ամասններուն ստակը, եւ
գործը հետեւեալ աւուր մնալով գր-
ւարտ թիւն ու մնաստար շիջում թիւն
կը ծագի: Արեւմտեան պէտք է լու-
հանել, ու մնալու ամասն միայն բաժ-
նի թաղի մը մէջ, որոց կտտարեալ վե-
ճարու մը հարստ օր ըլլայ ամբողջ օ-
րը: Եւ որովհետեւ ամեն մէկ թաղե-
րուն անշարժ ստացուածոց արձանաշ-
րտ թիւերը զատ զատ տուժարներու ձե-
ւով կը գտնուի, ամասններուն բաժա-
նու մնալ տուժարներուն կարգաւ պի-
տի ըլլայ: Թէ որ արեւմտեան փոքր են
նէ, քանի մը հատուկ օրը բաժնրվի վե-
րոյիչեալ կերպիւ հաշուելով: Թէ որ
մեծ են նէ՛ միայն մէկ ամասն մը ամ-
ասնները կամ կէտը բաժնրվին: Բաժան-
ման թուականը եւ օրը պիտի նշանակվի
ցուցակին վրայ ամասնաց գաւազանին
մէջ, եւ ամասնները օրն ամասնները պի-
տի հաւաքվին:

ՅՕԳ. 7⁰ Կարծիք ստացուածք
(Կր-ք) բարը որ այս հրահանգներուն
մէջ գործածված է Կր-ք չնշանակեր.
այլ խանութ կամ վաճառանոց եւայլն
ըսել է, եւ անշարժ ստացուածոց ամբողջ
անուանով ամեն մէկ խանութ կամ վա-
ճառանոցէ առնելով տուրքը՝ այն անձին
պիտի առնելով որուն վրայ գրված է այն
խանութը կամ վաճառանոցը՝ վեր-
ջին արձանագրութեանց ժամանակը:
Աւտի, օրինակի համար, թէ որ մէկ
խանութի մը տեղը քանի մը հոգի են,
կամ թէ որ Կր-ք մէկ մարդու մը եւ
Կր-ք ուրիշ մարդու մը նէ, այն խա-
նութը կամ տեղը որուն անուանը վրայ
որ արձանագրեալ է եւ որուն անուանը որ
ամասնակին վրայ գրված է, անկիայ իր ըս-
տացակից ընկերներէն պէտք է ու գէ ամեն
մէկուն բաժնի, եւ ամենը մէկէն ինքը
վճարէ, կամ առաջ ինքը ամբողջ վե-
ճարէ, եւ ետքը իր ստացակից ընկերնե-
րէն տան:

Տարին հասնում է շունտի

ՅՕԳ. 8⁰ Մեն մէկ թաղի մէջ
ամասնները բաժնրվելու ամասնները օ-
րը ստանկերը պիտի հաւաքվին:

ՅՕԳ. 9⁰ Մեն մէկ թաղի մէջ
հաւաքում (թահալ) ընկելու յատկաց-
եալ պաշտօնատարը՝ հետը պիտի ու-
նենայ երկու զրաղի, արքունի փողերա-
նոցի գործակալ մը որ առնելով թղթա-
գրամները պիտի քննէ եւ սուտերը պիտի
որոշէ, կերպիւ գրվաս կամ տեղաւ թեան

զինուոր՝ որոնք առնելով թղթագրամ-
ները կարելի գործիքով պիտի սնչեացը-
նեն:

ՅՕԳ. 10⁰ Մեն մէկ պաշտօնա-
տար՝ որուն քանի մը թաղ յանձնրված
է, անոր մը ամասնները բաժնրվելուն
ամասնները օրը հոն պիտի երթայ, ու
նոյն թաղին գլխաւոր փողոցին մէջ կամ
ուրիշ մէկ կողմը յարմար տեղ մը պիտի
նստի, իր ամասնը պիտի նայի ու ամ-
ասններուն բաժանման կարգով ստակ-
ները պիտի հաւաքէ, ամեն մարդու հետ
պատշաճ ու վայելուչ կերպիւ վարվե-
լով: Տրոց ամեն մէկ բաժնիները վե-
ճարված ժամանակը, առաջ արքունի
փողերանոցին գործակալը թղթագրամ-
ները պիտի քննէ, եւ թէ որ սուտ թղթ-
ագրամ գտնուի, տուրքին պիտի տայ եւ
լու թղթագրամ պիտի ուզէ. յետոյ
վճարողին աչքին առջեւ գտնուի պիտի
վճարուի կարելի գործիքով եւ պարկին
մէջ պիտի նստի: Մասնի քանի որ ամ-
ասններն առնելով, անշարժ ստակներն ըս-
տացունի վրայ պաշտօնատարին կրնա պի-
տի գործել եւ նոյն ամասնները վա-
րդներուն պիտի տրվին, եւ ցուցակին
վրայ նշանակված գումարը պիտի արձի:
ՅՕԳ. 11⁰ Աս եւ իյէ վաճառա-
կան ու արտադրութեան օրը կամ խա-
նութի, վաճառանոցի եւ ուրիշ որ եւ
իյէ տեղացի մը մէջ առաւուր կրնի կամ
արհեստ կը գործէ, իր արտադր ամ-
ասններն եւ օրը պաշտօնատար պի-
տի ըլլայ իր վճարիչը ամբողջ առաջը:
Թէ որ քանի մը այնպիսի մէջը որ հաւա-
քիչ պաշտօնատար ներկայացած ժա-
մանակ: Վճարէ, այնպիսիներուն գէ մե-
կէն ի մէկ բաժնի միջոցով չպիտի գոր-
ծածվի, այլ միջեւ հետեւեալ իր կերպ-
նը ժամանակ պիտի տրվի: Թէ որ մի-
ջեւ այն ժամանակը չկրնա իրենց բա-
ժնի վճարելու եւ իրենց անշարժութիւնը
պաշտօնատարին կրնա տալ, եւ այս
կերպով չարգին կտտարել այնպիսի պար-
տաւորութիւն մը որ ամենուն հաւա-
սարակէ կը վերաբերի ամանի օրտակար
եւ փրկուի նպատակաւ մը, ամաններ-
ուն խանութը կամ վաճառանոցը պիտի
գոցվի, եւ բանալու թղթագրամներն
չպիտի ըլլայ մինչեւ որ իրենց բաժնի
վճարեն: Հաւաքիչ պաշտօնատարն այս
ըլլալը պիտի իմացնեն ամասններն օրն
չվճարողներուն: Այս կերպ պատահ-
մանքները ցուցակին վրայ պիտի նշա-
նակվին օրով ու թուականով, եւ թէ
որ պայմանաւոր ըլլայ, չվճարողնե-
րուն անունները գրված է հր-ձման թիւն
եւ ուրիշ պէտք կը ըլլան թեանց
պիտի իր կրնա որպէս զի այնպիսիներուն
խանութը կամ վաճառանոցը գոցվի:

ՅՕԳ. 12⁰ Արձակաւ ստացու-
ած անքերը իրենց վճարիչը սուտ բաժ-
նի իրենց վարձու տուած աւ-
նը խանութը կամ վաճառանոցը պիտի
իր կրնա որպէս զի հոն պատրաստ գտն-
վի եւ հաւաքիչ պաշտօնատարին տրվի:
Թէ որ այս կանոնին անհարգանքով թիւն
ընտրելը գտնուի, որոնք իրենց բաժնի
ինկած տուրքը պատրաստ չունենան իրենց
վարձու տուած ստացուածոցը մէջ, իշ-
խանութեան ձեռք պիտի առնել, եւ
այս գտնուած թեան յանցանքին մէջ
գտնուողներուն անունը Քր-քնէ՛ շա-
ռն լրագրին մէջ պիտի հրատարակվի:
Արհեստից եւ վաճառականութեան բաժ-
նի ինկած տուրքը խանութի կամ վա-

ճառանոցի մը վարձակալին առնելով ժա-
մանակը, խանութին կամ վաճառանո-
ցին ամբողջ բաժնին ինկած առաջն այ՛
որ անոր յանձնրված պիտի ըլլայ, անկէ
պիտի ուզվի: Բայց երբ որ հաւաքիչ օր
տեղը չէ յանձնել անոր, կրնա թիւնը
ցուցակին մէջ պիտի նշանակվի:

ՅՕԳ. 13⁰ Բնակութեան տուն-
երուն վճարիչը առաջն ալ վերոյիշեալ
կերպով պիտի հաւաքվի: Հաւաքիչ
պաշտօնատարը թաղին մէկ յարմար կող-
մը պիտի նստի, եւ խանութն, Սուխթա-
րին ու Սուխթարին ներկայութեամբ
ամեն մէկ ամս բաժնի պիտի հաւաքէ
վերոյիշեալ կերպով: Այն ամասն-
րը որ իրենց ամսը մէջ կը բնակին, իրենց
բաժնիքն ու գրակի իրենց պիտի վճարեն.
նոյնպէս վարձու տրված ամասններն բա-
ժնին ալ չէ թէ վարձակալները պիտի
վճարեն, այլ ամասնները: Թէ իրենց
ամսը մէջ բնակող եւ թէ ամասններն
վարձու տուող ամասնները թէ որ ի-
րենց բաժնիքը որոշեալ օրը չվճարեն, վե-
րոյիչեալ 12 կարող յօշուածին մէջ
նշանակված կերպով պիտի առնվի, եւ
այս կերպով իր ամասններուն մէջ պի-
տի նշանակվի:

ՅՕԳ. 14⁰ Որովհետեւ այս տուր-
քը թղթագրամով պիտի վճարվի, հարկ
է որ ամեն մարդ ջանայ թղթագրամ
պատրաստելու: Բայց, թէ որ մէկը չը-
կրնայ թղթագրամ գտնել, ու մե-
տադեպ գրամ վճարել ուզէ, ա-
նանկին անգամ մըն ալ պիտի առաջարկ-
վի թղթագրամ վճարելու, եւ թէ որ
չունի կամ չիւնայ գտնել, մետաղեայ
գրամը պիտի ընտրուի արքունի փողե-
րանոցին վրայ ցուցակին համեմատ: Այս
կերպով ընտրուած մետաղեայ գրամ
ները թէ որ կտտարել ըլլայ եւ հոն գտն-
վող գրապիսիներն պիտի փոխանակին հա-
ւաստաւ գտնվ, եւ արձակված թղթագր-
ամները պիտի խոստանան: Թէ որ կա-
րելի ըլլայ փոխանակել, ստակը գտն
պարկի մէջ պիտի պահվի, եւ այս
մետաղեայ գրամով վճարման գործը պի-
տի նշանակվի ամասններն մէջ առաջն
անուանը տակ:

ՅՕԳ. 15⁰ Մեն մէկ հաւաքիչ
պաշտօնատար, ամեն իր կրնա, իր հա-
ւաքած գրամներն գումարը գտնուց
պաշտօնատարն պիտի իր կրնա, ուսկից ըս-
տացակի մը իրեն պիտի իր կրնա ըն-
դունված թղթագրամներուն ու մետաղ-
եայ գրամն գումարները որոշելի անոր
մէջ նշանակված: Հաւաքիչ պաշտօ-
նատարն այն ստացակիցը Բ. Կուր
նստող յանձնարարով ներկայ պիտի ըլլի
կերպով ստացակի մը պիտի ստանայ
անկից:

Արարեալ ի Կ. Պոլս
28 Բնակի 1276

Թղթագրամաց մատուցող վերջնե-
րու մասին կոյսերական բարեխում կա-
ռախարտութեան ըրած ջանքը նպատակ-
ութեւ թով մայրաքաղաքիս երես ի ին սե-
ղանաւորներն ու վաճառականները կա-
մաւոր ստորագրութիւն մը բացին:
Մենեւ առաջ՝ Հայոց ազգին Պէյ-
լերան Գալար աղան հարիւր հարար
զուրու տուած արքունի գտնուած:
Մ. Բաժնուտո կրպայիցի սեղա-
նաւորը երկը հարիւր եօթանասուն եւ
հինգ հարար զուրու տուած:
Կրնալի զուար մալ Մ. Չա-

Թի յայն սեղանաւորը տուած:
— 0 —
Մասն 3 ին արքունի փողերանո-
ցը 32 միլիոն զուրու չէ, 6 ին 31 միլիոն
392,350 զուրու չէ, 10 ին 32 միլիոն
զուրու չէ, եւ 13 ին ալ զարձեալ 32
միլիոն զուրու չէ թղթագրամ այրեցաւ
հրատարակու: Մասնով, մինչեւ հի-
մա այրած թղթագրամներուն զուրու
ըը կընէ 258,041,450 զուրու շ. կամ
51698 ըսակ եւ 450 զուրու շ:

ԱՂԳԱՅԻՆ

Ս. Փրկչի հիւանդանոցին արդոյ
հրատարակուած ինտայ կուսան մեղ թէ
անցեալ շաբթու բարեպաշտ յարգանք
մը 220 հոգեայ միս շնորհարէ հիւան-
դանոցին, որով բարեկեանքի նախըն-
թաց շաբթուն օրը մէկ մէկ տեսակ
կերակուր տեսիլ տրվի է՝ միայ շնորհա-
րէն կամայը համեմատ: Արիշ ազգասեր
անձ մը 5 ոչխար շնորհարէ: Հայազոր
վարկաւ մալ ոչխար մը եւ բաւական
անքով հայ շնորհարէ:

Կարձեալ ուրիշ ազգասեր եւ բա-
րեպաշտ յարգի անձ մալ՝ բարեկեանք
նի շաբթուն մեծածախ եւ ստատ հաց-
կերպի մը պատրաստել տուեր է, որ
ուր օր տեսեր է:

Այս մեծածախ հացի կերպիցիներն եւ
ստատան անուկրատու թիւնները ինչ-
պէս յայտնի է Վերմոնտի հոգեպիտ թեան
յուսած կը բարեպաշտ թիւններ ըլ-
լալով ազգային շնորհարարութեան ու
օր հոն թեան արժանի են:

Սակայն ներկէ մեզի այս մասին հա-
մարտ գիտարարութիւն մը ընել, որն որ
մեր բարեպաշտ ազգայնոց եւ նոյն իսկ
հայկերայի մտող մեծագոտի բարե-
բարաց ու շարքութեանը կը յանձնէ:

Ս. Փրկչի հիւանդանոցին մէջ տըր-
ված հանապ սօրիւնայ հայն ու կերակուրը
ինչպէս որ շատերուն յայտնի է, խիստ
ազգային ու խիզճ վեճակի մէջ է: Աւ-
տիք օրերը առաւ օտուն պանիր, պահոց
օրերը ձիթապատ, եւ իր կրնա ներս ալ
անակ մը կերակուր է թու ի հացով մը:
Հոս, առանց քննելու թէ որով պա-
նիր կամ ձիթապատը ըրաւ տեսակէն,
կերակուրը անարժանաւ եւ անանկ, հա-
ցը թէ եւ թու ի՛ բայց անպարտ հիւ թ
ունեցող ցորենի պիւրէ շնորհար է, ա-
ռանց ասոնք քննելու, որովհետեւ ան-
տարակոյս են որ ազգային կտավոր-
թիւնն այս մասին արժան կը քննու-
թիւններն ընելու անհոյժ չըլլար, ինչ-
պէս որ պարտաւոր է, մենք կրնաք թէ
տուրոյն երկը հարիւր վալմուն օրն ըս-
պարտական սակաւագիտութեամբ ազ-
րող ինչքանուն ամանի ամենը մէջը փու-
փուկ համարած կերպիցիները գտնուց թէ
կրնալի՛ այլ թշուաւ ընել է: Այս
զի ամանով յանոց վերոյիշեալ սովորական
ամենապարզ եւ միատեսակ ուտելիքնե-
րն ամասնելի կըլլան իրենց թէ որ արդէն
անտանելի չեն, եւ մէկ աւուր զոհու թեան
փոխարէն համարադրեալ դժգոհու թիւն
կը պատճառեն: Ասկա բնական բան մը
ըլլալով, չիւր յո սար որ մէկը ժխտէ:
Բոտ մեր կարծեացաւ ին մեծ բարեբա-
րութիւն մը կըլլայ՝ արտաքոյ կարգի հաց
կերպիցիներ տալու տեղ համարադրեալ
բարեբարեցնելու: Աստի կըլնաք, թէ
ազգին խնամոցը ներքեւ պատարակալ
հիւանդանոցը, ցաւագարները, ձերերը,

